

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Volk in ovca.

Menda vam je znana pripoved o volku in ovci. Šla sta enkrat v potok vodo pit. Višje gori se je volk razkoračil na sredini potoka, nižje spodaj pa je ovca pri kraju s svojim tenkim jezikom srkala vodo. Volk je s svojimi capami skalil vodo, ki je doli tekla proti ovci. Ovca bi se smela po pravici pritožiti, da ji volk kali vodo, pa hudoben volk je stvar obrnil ravno narobe. Začel se je kregati nad ovco, da ona kali njemu vodo. Slaba in nedolžna ovca pa je morala biti kriva.

To je pripoved, ki se velikokrat vresniči v človeškem življenju. Ravno tako je tudi med nami štajerskimi Slovenci pa med našimi hudimi sovražniki, ki so kri iz naše krvi, pa so zatajili svojo slovensko mater, živijo od nas in se bogatijo med nami, zato nas pa sovražijo in z nogami teptajo, kjer le morejo. Po naših krajih bi bil lahko ljub mir, pa je le kreg in prepir. Kdo ga je kriv? Naši nasprotniki nas črnijo, da smo mi vsega krivi, da mi kalimo vodo. V resnici pa je ravno narobe. Kaj bi rekli, če bi kdo prišel v vašo hišo, pa bi se tam začel prevzetno obnašati, kakor da bi on bil gospodar, domači pa hlapci in dekle? In če bi si po svoji volji začel jemati, kar je pri hramu, ali bi ne rekli: Prijatelj, tako ne gre, to je naše, če hočeš pri nas ostati, se moraš spoštljivo obnašati. Zdaj pa bi se on začel kregati in kričati, da ste vi prepira krivi. Kaj bi k temu rekli?

Pa glejte, tako se godi nam štajerskim Slovincem. Sto in tisoč let je slovenski kmet po naših hribih in dolinah z žuljavimi rokami obdeloval svojo grudo. Trdo mu je pač šlo; krvoločni Turek je v prejšnjih časih večkrat požgal njegovo domovje, hčere in sine mu odpeljal v sužnost, pa Slovenec je vendar ostal gospodar na svoji zemlji. V težkih skušnjah je povzdigoval roke k nebu in molil Boga v svojem jeziku in slovenska pesem mu je lajšala trdo breme.

Dandanes pa nam tudi to hočejo vzeti. Bogati sovražniki so si napravili posebno društvo, ki ima namen slovenske kmete pregnati iz njih domovja in naseliti tujce. Cesarska postava pripozna slovenskemu jeziku tiste pravice, kakor drugim, toda naši sovražniki tega ne morejo trpeti. Po celem svetu se dandanes stavijo šole in otroci se učijo potrebnih reči v svojem maternem jeziku, samo nam Slovincem na Štajerskem tega ne privoščijo, kjer le morejo, potisnejo slovenščino iz šole in naši otroci kakor papige blebetajo in poslušajo tuj jezik, ki ga ne razumejo.

V marsikateri vasi na slovenskem Štajerskem je prej vládal ljubi mir, pa prišel je od nekod kak kramar, oštir ali penzioniran škric in se je predruščilo. Dasi v občini ni bilo ne enega Nemca, se je zavoljo naseljenca moral vpeljati nemški jezik pri občinskem uradu in tako dolgo je roval, da so tudi žolo ponemčili. Če so pa domačini povzdgnili svoj glas in branili svoje pravice, so pa nasprotniki razupili po vsem svetu, da Slovenci delajo prepir in sovražijo druge narodnosti.

Mi poznamo zapoved krščanske ljubezni in nikogar ne sovražimo zato, če je rojen Nemeč, Francoz ali Anglež, toda tudi mi hočemo, naj drugi nas pustijo pri miru. Naši nasprotniki bi radi imeli, da bi mi lepo plačevali davke, trdo delali kakor živina, pa lepo mirno trpeli, da bi drugi plesali po naših hrbtih.

Zadnjič je v Mariboru en nemški poslanec naravnost povedal, da je namen nemških turnarskih društev boj zoper Slovence. Kdo jo tedaj tisti, ki dela sovraštvo?

Zato pa stojmo trdno, bodimo to, kar nas je Bog vstvaril, pošteni, delavni, Bogu in cesarju zvesti Slovenci. Našim nasprotnikom pa kličemo: Pustite nam, kar je naše, potem bo med nami mir in zastopnost! Podlaga tujčevi peti mi nečemo biti!

Politični razgled.

Slovenski deželni poslanci in slovenski kmetje. Tudi zadnji »Štajerc« kvasi svojim bralcem, da bi se davkoplačevalcem naložila grozna nova bremena, ako bi se uresničilo geslo: Proč od Gradca, to se pravi, ako bi se uresničilo, da bi se za Spodnjištajar deželne reči posebej upravljale. Ta grozna nova bremena pa se nahajajo le v neumni butici »Štajerčevi«. Kolikor bo za Spodnji Štajar pozneje posebnih uradnikov, toliko bo jih potem v Gradcu manj. Plačevanje ostane torej isto. Toda to bo razloček: »Zdaj so pri deželni upravi nastavljeni sami Nemci, ki ne poznajo naših razmer in skrbijo torej le bolj za nemške Gornje in Srednje Štajarce, če pa bomo imeli za Spodnji Štajar posebne uradnike, potem bodo to sinovi naših slovenskih kmetov, ki bodo imeli za slovenskega kmeta odprto srce. »Štajerc« je pa na strani Nemcev, zato govori on za Gornje in Srednje Štajarce ter Spodnjim Štajarcem laže o namišljenih novih bremenih.

Proč od Gradca. »Štajerc« je že od svojega rojstva sem neumen in kot tak se kaže tudi v zadnji številki, ko razlaga geslo: Proč od Gradca. »Štajerc« razlaga veleumno: »Proč od Gradca, to se pravi toliko, kakor mi hočemo svojo vojvodino Štajarsko, ali pa hočemo se priklopiti kranjski deželi.« To ni res, kar »Štajerc« žveka, ampak res je, da se Proč od Gradca pravi toliko, kakor: Mi Spodnje Štajarci s svojim davčnim denarjem ne bomo plačevali Srednjim in Gornjim Štajarcem več njihovih šol, ne bomo regulirali njihovih rek, ne bomo Gradčanom plačevali gledališča, drsališča in drugih enakih zabavišč, ampak mi hočemo, da spodnještajarski denar ostane na Spodnjem Štajarskem ter se vsled tega naj vsi spodnještajarski deželni posli ne opravljajo več v Gradcu, ampak pri nas na Spodnjem Štajarskem. Mi torej nočemo svoje vojvodine Štajarske, niti se nočemo priklopiti kranjski deželi, ampak mi hočemo ostati Spodnještajarci ter hočemo svoj težko pridobljeni denar obrniti v lastno korist, ne pa v korist drugih.

Ven z volilno pravico! Da je »Štajerc« hudoben, smo vedeli, da pa je tudi nenavaden s le p a r, razvideli smo iz zadnje številke. Prinesel je članek z napisom »Ven z volilno pravico!« v katerem z a m o l č i vse krivice, ki bi se še kmetu nadalje godile, ako se sprejme deželnemu zboru predložena volilna sprememba. Povdarja le, da bi po novem volilnem redu, ako bi se sprejel, volili kmetje vsak neposredno in ne po volilnih možeh. To je res, a Štajerc v svoji zlobnosti ni povedal, da je to le en del volilne preosnove, da pa so v volilni preosnovi še določbe, ki so naravnost krivične za kmeta. Tako hočejo dati Nemci mestom zopet tri poslance več, socialdemokratom jih obe-

tajo sedem, kmetu pa nobenega več, čeravno plačuje največ davkov. Ako se sprejme ta volilna preosnova, potem so kmetje za stoletje izročeni meščanskim poslancem na milost in nemilost. Naši poslanci so za neposredno volitev brez volilnih mož, a naši poslanci so tudi vneti za pravice kmeta, zato pa nočejo v deželni zbor. Oni nočejo sodelovati pri postavi, ki bi bila kmetom škodljiva. Vse to je sleparski Štajerc zamolčal.

Volilna pravica veleposestnikov. V naš deželni zbor smejo le isti veleposestniki voliti takozvane veleposestniške poslance, katerih posestva so v deželni deski zaznamovana, vsi drugi veleposestniki pa volijo s kmeti. Veleposestniki, kojih posestva so zaznamovana v deželni deski, volijo sami 12 poslancev. Ker so to le gospodje, ki stanujejo po mestih, zato ti poslanci vlečejo tudi večinoma le z meščanskimi poslanci in tako imajo ti dvojni poslanci vkup 37 glasov, dočim jih imajo kmetje samo 23. Nemški katoliški poslanci so stavili predlog, naj se veleposestniški poslanci skrčijo na polovico, a mestni poslanci so bili proti. Tukaj vidite, kaki prijatelji so Vam mestni poslanci!

Vojska v Južni Afriki.

Angleži sami priznavajo, da so Buri v mnogo bolj ugodnem položaju nego pa oni sami. Z vojaki, ki jih imajo Buri danes, in pa z zvitostjo in vojaško izvedenostjo, še lahko nadaljujejo boj dobro poldrugo leto. Velike oddelke vojakov imajo generali Botha, Deraley, Smuths in Bayer, ki so vsi s strelivom in živežem dobro preskrbljeni. General Botha še ima tudi dovolj topov. Najslavnejša in naspretnejša burska generala sta Botha in Devet. Angleži so sicer imenovali burski državi Transval in Oranje že svojim, a v istini imajo v rokah le nekatera mesta, vse drugo je še pod bursko komando. Botha varuje Transval, Devet pa Oranje. Pa tudi v Kaplandiji, ki je že pred bojem bila v angleških rokah, stanje Angležev ni najbolj povoljno, ker mnogi Kaplandci vlečejo z Buri. Ravno poročajo časniki, da je k Burom pristopilo zopet 7000 kapskih Holandcev. Število vojskujočih Burov se torej od dne do dne množi. Kaplandci so Burom tudi v tem oziru v veliko pomoč, ker jim sporočajo, kaj Angleži nameravajo, kam pošiljajo svoje čete itd. Buri so vsled tega o gibanju Angležev vedno dobro obveščeni. Ako zavlada v Kaplandiji vsepovsodi uporni duh, potem angleške vojske v Južni Afriki ne bo kmalu konec.

Gospodarske stvari.

Vinoreja pri Jeruzalemu in bližnji okolici. Trtna uš se pri nas grozno razširja, veliko trsov je, ki so v spomladi lepo ozeleneli

ter nastavili obilo grozdja, a zdaj so se v teku par tednov popolnoma posušili. Premožnejši vinogradniki, kakor g. Fürst iz Ptuja, Fišerauer iz Ljubna, potem g. Brandl iz Gradca in graščina Negova naredili so že precej novih nasadov na amerikalnski podlagi, a vendar še nimajo dosedaj povoljnih uspehov. Žalostna resnica pa je, da manjši (domači) vinogradniki, izvzemši dveh, do sedaj še niso ničesar storili, akoravno stvar v manjši meri se vršeča, ni tako grozno težavna, kakor bi marsikdo na prvi pogled mislil. Razun drugih stroškov pač dela največ preglavic v novem nasadu kampoš (črv rujavega hrošča). Ta požeruh ogloda namreč nove sadike ali grobance (cepljene na zeleno) in se jih vsled tega mnogo posuši, da celo v drugem letu, ko so že prav močne, jih še mnogo ugonobi. Ker se bo prihodnjo spomlad kampoš spremenil v hrošča, ne bo delal v zemlji nobene škode in bode zaradi tega bolj uspešno saditi nove gorice, dokler se spet ne zaredijo ti požeruhi. — Po večkratni izkušnji pisatelja teh vrstic je pač posebno za manjše nasade bolj priporočati nasade v zeleno cepljenimi trtami in sicer v prvi vrsti že iz tega ozira, ker vsake vrste amerikalnska trta ne uspeva (ne raste povoljno) v vsaki zemlji. Strokovnjaki so sicer po mnogih izkušnjah določili različne amerikalnske trte za nekatere vrste zemlje in spet druge trte za drugo zemljo, vendar pa tudi to ni vselej zanesljivo, marveč je dostikrat lastna izkušnja vinogradnikova v tem najveljavnejša. Če tedaj sadimo suho cepljene trte in ne pogodimo z amerikalnsko podlago v primerno zemljo, pričakovali smo zastoj povoljnega uspeha svojega požrtvovalnega dela, ako pa sadimo necepljene amerikalnske trte in ne pogodimo tem ugodne zemlje, je to, če tudi brezuspešno, vsaj cenejše od sajenja cepljenih trt bodisi, da smo taiste kupili ali pa izredili v domači trtnici, če pa sadimo necepljene trte in jih potem še le cepimo na mestu (v vinogradu) na zeleno, je dobro in previdno, če sadimo 2 ali 3 različne vrste in katera vrsta potem raste najbolj povoljno, taista se cepi (na zeleno) po 2—3 rozge in se taiste lahko pogrobajo v bližnje vrste, kjer smo ravno sadili amerikalnske z nepovoljno rastjo in taiste odstranimo.

Grozdje je vkljub obilnemu dežju med cvetom še precej dobro prestalo in so stare gorice, kjer se nahajajo še v dobrem stanju, prav polne grozdja. Kakor so se ljudje v začetku trmasto zoperstavliali škropljenju proti peronospori, tako se nahajajo nekateri, ki na vso moč zametujejo žvepljanje, če ravno bi lahko imeli že mnogo dokazov povoljnega vspeha. Moramo pa še razun tega z obžalovanjem priznati, da nekateri vinogradniki brez posebnih žrtev želijo imeti (in se hudujejo nad trto) tako povoljnih dohodkov iz gorice, kakor so imeli naši predniki, češ, saj tudi

oni niso delali nič drugega, kakor k večjemu dvakrat kopali in včasi več ali manj pognojili. Takšno ravnanje pa je dandanes naravnost pomanjkljivo. Treba je namreč zastaviti vse svoje moči, da se vsaj kaj malega doseže. — Tudi brezobrestno posojilo, ki je namenjeno vinogradnikom v podporo za prenovljenje po trtni uši poškodovanih vinogradov, je jako kočljiva stvar. Dotična postava veleva, da se more prva polovica brezobrestnega posojila (ako se je sploh kaj dovolilo) vinogradniku izplačati že takrat, ko je še regulil (prekopal) in druga pa, kadar je dotična parcela ali del taiste že zasajen. Lahko pa navedem slučaj, ko se je prosilo brezobrestnega posojila že meseca novembra 1899 in še le pred enim mesecem naznanilo se je dotičnemu prosilcu, da mu je dovoljeno brezobrestno posojilo in preden bo izplačano, preteče menda zopet pol leta, če ne več. Kakšna je tedaj ta podpora takemu posestniku, ki je svoje zadnje moči žrtvoval za prenovitev vinograda in sedaj pa naj dve celi leti čaka na pomoč? Ali se je tedaj čuditi, ako poleg tega človeku izgine vse veselje do tako požrtvovalnega dela. Ali bi morebiti mogli naši gg. državni poslanci v tem oziru kaj storiti?

Odkod, da konji prerano obnemorejo?

Kakor se v obče trdi, učaka konj pri skrbnej postrežbi in varstvu od 30 do blizu 40 let starosti. Ako pa ogleduješ sedanji čas konje in poprašaj po njih starosti, ne boš jih mnogo našel nad dvajset let starih. Odkod to? Na to vprašanje nam odgovarja neki strokovni list sledeče: Konji prerano obnemagajo in skončajo: 1. Vsled prenapenjanja močij pri težkeji vožnji in naglem jezdarjenju. 2. Vsled prehlada, ko marsikdaj morajo konji, segreti od vožnje, stati na prostem, časih celo ob deževju in burji brez odeje in to po več ur. 3. Uničuje konje surovo ravnanje z njimi, da jih hlapec pretepa z bičem, često še z bičevnjakom, večkrat celo po glavi in kjersibodi. 5. Neprimeren hlev, zlasti še, ako morajo konji stati na prepihu, da se mokri lahko prehlade. 5. Previsoke jasli, vsled katerih si posebno žrebeta preveč napenjajo vrat in goltanec, kar jim škoduje. 6. Slabokovanje, kakor sploh zanikerno oskrbovanje kopita. 7. Neprimeren komat škoduje, ako je premajhen, napenja vratne žile, da vsled tega marsikdaj konj oslepi, prevelik pa drga pleča. 8. Pa nesposobni zdravniki — mazači, ki mesto da bi v boleznih živali zdravili, jo še le z ničvrednimi, večkrat škodljivimi rečmi — zavdajejo ali vsaj zdravljenje narave same še ovirajo. Iz tega se razvidi, da v vseh teh napakah v oskrbovanju konj je kriv človek, ki živali streže in jo rabi. Da bi imeli samo pridne hlapce pri konjih, marsikatera žival bi si lahko dočakala starosti, tako pa jo še mlado in močno odpelje — konjederec.

Vzrok, da svinje nočejo žreti. Večkrat se opazuje in toži, da se svinje nakrat začnejo pri krmiljenju kujati, da nočejo žreti. To pa se zgodi ne samo pri mladih prasceih, nego tudi pri odraslih plemenjakih, največkrat pa še pri pitancih. Ako je živad drugače zdrava, mislimo na naslednji vzrok. Morda je dobila zadnjič za hrano kaj težko prebavnega, — na kar je treba paziti, zlasti da je dobro prekuhana. Ako bi se to zaprlo, treba je nekaj dristlje in to kmalo, za kar je najboljša ricinovo olje. Sploh je pred vsem treba paziti, da je hrana svinjam ali popolno sveža ali pa dobro prekuhana. Če ni tega uzroka, pa je morda bila hrana močno kislá, kateri duh se ne spravi lahko iz korita, predno se ono čedno ne izmije. Še le zatem se živini ponudi druga hrana v snažnem koritu. Ko bi živad še potem ne hotela pridno žreti, treba ji oskrbeti naslednje »juhe«. Vzemi 2 kg. ovsa, dodaj 36 gramov sode in to skuhaj v 4 litrih vode. Te nekoliko zavrele tekočine daje se navrh navadne hrane prasetu v jutro in zvečer po pol litra. V par dneh bode žrlo kakor prej.

Konja kako odvaditi grizenja? Izmed mnogih napak pri konjih je posebno škodljiva ta, da se je konj navadil kavšati z gobcem (griziti). Te napake se lahkoživo žrebe zlahka navadi, zlasti, ako jo oskrbuje enako lahkomišljen človek, ki jo še draži navrh. Napaka ta je hitro pridobljena, pa težko kedaj popolno odpravljena. Za sredstvo, odvaditi konja od kavšanja, se priporoča naslednje: Razpustimo precej velik kos modre skalice (Kupfervitriol) v pol litru vode, ter dodajmo temu nekoliko salmijaka. Nato vzemimo za pest veliko gobo, namočimo v vodi ter jo izzmemo. Nato pa gobo namočimo v tej tekočini ter jo rahlo privežemo na konec precej dolge palice. S to palico se polagoma bližamo hudobnemu konju, kakor da bi ničesar ne nameravali. Konj bode po navadi koj kavšnil, pa prestreči mu je treba z gobo, da jo popade, palico pa treba hitro izmakniti. Tako ostane goba v gobcu, kjer konju nad vse smrdi skalica, ob enem pa mu salmijak žge po gobcu, da par dnij skoraj ne more žreti. Takrat ga je treba krmiti z mehkejšo hrano. Zatrjuje se iz skušenj, da po tem »zdravilu« konj ne bo z lepa več popadal in kavšal z gobcem za vsako stvar okoli sebe.

V kakšno drevo strela najraje udari? Neki angleški učenjak je dolgo časa opazoval, v kakšna drevesa je treskalo, ter naštel, da je v tem času udarilo v osemindvajset slučajih devetkrat v hrast, sedemkrat v topol, štirikrat v javor, trikrat v vrbo, po jedenkrat pa v kostanj, oreh, glog in brest. V bukev pa ni treščilo med tem nobedenkrat. V obče se trdi, da v bukev malokedaj udari, to baje zato, ker ona raste najraje

na suhej in peščenej zemlji, katera je slab prevodnik toplote (elektrike).

Koliko zrnja uniči par miši? Na Nemškem so napravili nekoč poskušnjo, koliko požré ta živad, s tem, da so zaprli par miši v kletko ter ju krmili s pšenico. Porabili sta v 50 dneh liter pšenice, od katere je ostalo le malo lupin. Na prostem se to še mnogo povekša, ker miš bolj izbira in skvari včasih več nego požre. Tako bi, recimo, kakih trideset parov miši požrlo na mesec trideset litrov pšenice, v štirih mescih nad 120 litrov. To pa še ni malo, če pomislimo, kako naglo se ta škodljivec zarezja, kajti samica vrže po tri do petkrat po 4 do 7 mladičev na leto, tako izvemo, da jih je od jednega »pridnega« para že nad trideset, ki gotovo ne pozabijo po svojej navadi škodovati kmetu. Najslabše pa je še to, ker tega nikoli ne zapusté, kakor po letu na polju, tako po zimi v shrambah, pokončujejo kar dosežejo.

Snaga pri molži (dojenju). Dobra in prekoristna stvar pri hiši je mleko. Pa tudi to si ljudje večkrat pokvarijo. Prva reč pri mleku, da ostane zdravo in okusno, je snaga. Človeku se gabi, če pogleda v mlečno shrambo marsikateré gospodinje. Sama je umazana kakor coprnica, kadar molze ali preceja mleko, za cedilo ima kako smrdljivo kunjó ali pa sito, ki je že vse zadelano z različno nesnago. Latvice ali posode za mleko so slabo umite in slabo pokrite. Skrbna in snažna gospodinja pazi najprej, da ima krava pri molži snažno vime, če je treba, ga umije z mlačno vodo in obriše s suho kunjó. Sama sebi umije roke, žehtar ali golida mora biti lepo čista, zato se mora hitro po molži umiti. Za cedilo se lahko vzame tudi kos platna, ki se vselej lepo opere in dene sušit na snažen prostor. Če se rabi sito za cedilo, se mora paziti, da se ob robu ne nabere nesnaga. Mleko se ne sme puščati dalje časa v hlevu, ker se navzame hlevskega duha. Mleko se shranjuje na snažnem in zračnem prostoru. Če gospodinja tako ravna, je mleko, sme tana, sir, surovo maslo bolj okusno, pa tudi bolj zdravo.

Po »Kmetovalcu«.

Strd ali med je ena najbolj redilnih in zdravih jedil. Posebno za otroke je strd jako hasnovita in vsaka mati bi si morala priskrbeti nekaj strdi. Nekateri otroci naglo rastejo, pa so blede in mršavi, drugim želodec slabo kuha in prebavlja. Za take je strd ali med najboljši pripomoček. Naj se da otrokom večkrat strdi s črnim kruhom, pa ne veliko zaenkrat, ker se s tem obloži želodec. Za zajuterk ni boljše jedi kakor mleko, v katero se primeša nekaj medu in nadrobi domač kruh. Pa tudi za odrastle ljudi je strd izvrstno zdravilo. Če hočeš zdrav biti in star postati, zavživaj pogostoma mleko in strd. Zato bi pa tudi naj pridno redili čebele.

Za poduk in kratek čas.

Očetov in materin blagoslov.

Pomen blagoslova za otroke.

Velikega pomena je blagoslov starišev za otroke

Sv. Duh pravi: »Blagoslov očetov vtrdi otrokom hiše« (Sir. 3, 11). Sv. Ambrož pa pravi: »Kogar blagoslavlja stariši, tega blagoslovi Bog.« Pa tudi narobe velja: Kogar prekolnejo stariši, tisti je tudi od Boga proklet. Saj so stariši namestniki božji; Bog pa potrdi to, kar razvežejo ali zavežejo njegovi namestniki. — Pregovor pravi: »Materin blagoslov otrokom hiše zida, materna kletev pa jih podira.«

1. Ta blagoslov navdaja otroke z velikim spoštovanjem do starišev. Kjer imajo stariši to lepo navado, tam pač otroci spoštujejo svoje stariše gotovo bolj, kakor tam, kjer te navade ni. Še sedaj se spominjam z velikim spoštovanjem neke gospe, pri kateri sem bil kot majhen učenec na stanovanju, in kateri sem moral vsakokrat, preden sem šel v šolo, poljubiti roko in se posloviti pri njej. Ona pa nas je prekrizala. Taki stariši so res namestniki božji in duhovniki pred otrokom, hiša taka pa res hiša božja. Zato pa ostane sveta otrokom tista roka, ki jih je blagoslavljal in zaznamovala s svetim križem, iz katerega izhaja ves blagoslov.

2. Blagoslov starišev varuje otroke velikih nevarnosti in jim daje moč v skušnjavah. S sv. križem so jih stariši zaznamovali. To sveto in mogočno znamenje jih bo varovalo hudega celi dan. To znamenje jih bo pa tudi varovalo v poznejših letih. In če bi se tudi sin ali hčer zmotila in zapustila pot čednosti, očetov in materin blagoslov jih spravi na pravo pot. Prav lepo piše o tem nek imeniten gospod (grof de Maistre) takole: »Znamenja sv. križa, tega znamenja zveličavnega, katero je zaznamovala mati svojemu sinu na čelo, ne izbrise popolnoma nobena moč strasti. Ono je najboljšo, kar more dati materino srce svojemu detetu. To je zavetje pred nevarnostjo in peklom, zares božje znamenje ljubezni. Noben poljub, nobena sladka beseda, nobeno milovanje ne doseže materinega blagoslova.« Zato pa ljuba mati, ne zabi tega in blagoslavlja zmiraj svoje otroke od zibelke naprej. Sreča in blagoslov jih bo spremljala povsod. Da, še v poznih letih, ko boš ti že menda počivala pod grudo, še bo jih spremljal tvoj blagoslov, jim bo močen ščit v nevarnosti in skušnjavi. Spomin na tvoj blagoslov bo otroke varoval pred prepadom, v katerega bi drugače gotovo padli.

3. V tem milem trenutku, ko oče ali mati da blagoslov otroku, se pa odpre posebno srce otrokovo, da razkrije svoje skrivnosti. V tem trenutku razodene dete materi svoje najsvetejše počutke, razodene želje zavoljo svojega stanu, razodene ljubi materi, da ga kliče Bog v ta ali oni stan. —

Pa tudi za stariše je ta blagoslov velikega pomena.

On vzdržuje v družini strah božji. Neki oče, ki je imel navado, da je blagoslavljal svoje otroke, je hodil vsaki dan k sv. maši. Otroci so ga vprašali, zakaj da gre vsaki dan k maši. On jim pa odgovori:

»V jutro si grem k Bogu po blagoslov, katerega vam zvečer dam.« Tako je res, od Boga izvira ta blagoslov. Bog da blagoslov očetu, oče pa otrokom. To je vez, ki se ne da pretrgati. Zato pa ni mogoče, da bi bil neveren tisti oče, ki blagoslavlja svoje otroke. V nekem zavodu je imel predstojnik navado, da je prosil stariše, naj vendar pred odhodom blagoslovijo svoje otroke. Enkrat je pripeljal neveren oče svojega sina tje. Pri slovesu reče predstojnik tudi njemu: »Gospod, blagoslovite še svojega otroka!« Oče vzdigne trepetaje svoje roke, in solze se mu vderejo po licu. Spomnil se je svojih mladih, nedolžnih let in kakor blisk ga je prešinil ta spomin in ga razsvetlil. Kmalu sta klečala oče in sinček pred altarjem. Blagoslov je združil očeta zopet z Bogom. Blagoslov varuje tudi stariše greha. Saj jih spominja na njih visoko dostojanstvo in čast in jih uči, kako da naj spolnjujejo pridno in vestno svoje dolžnosti, kot namestniki božji. Mož, ki blagoslavlja v jutro nedolžne otročiče, ne bode ognjusil s krivičnostjo svojih rok, in usta njegova ne bodo preklinjala in nespodobno govorila, ki so blagoslavljal v jutro. Istotako pa veže blagoslov stariše v medsebojni ljubezni tudi otroke s stariši. Taki stariši vedo, da so otroci le dar božji, ne pa kako neprijetno breme. Križ na čelu otrokovem pravi starišem: Ne skrbite se preveč, kako boste izredili svoje otroke. Bog jih blagoslavlja, on skrbi za svoje ljubljence, nedolžne otročiče. Ne boj se otrok, sicer bi se pregrešil proti Bogu ter si nakopal časno in večno nesrečo. In zopet pravi križ starišem: Iz vaših otrok naj postanejo pošteni ljudje in svetniki božji. Sicer je to težka naloga, katere ne morete sami izvršiti. Pa sladko vam bode to breme in lahka vam bode izgoja, ako zaupate na njega, ki je na križu za nas umrl, ako ste pridni učenci

Križanega in daste svojim otrokom križ kot popotno palico za življenje.

Kako naj delijo stariši otrokom blagoslov?

Dokler so še otroci majhni in še hodijo v šolo, naj vsako jutro pokleknejo ali stopijo spodobno pred stariše. Ti pa jim položijo desnico na glavo rekoč: »Bog te blagoslovi, ljubo dete.« Potem jih naj pokrižajo na čelu brez vsake besede ali pa rečejo: »V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha«, otrok pa odgovori: »Amen, Bog plačaj«. Dobro je, če otroke tudi pokropijo z blagoslovljeno vodo.

Nikdar pa naj ne pozabijo krščanski stariši, da lahko blagoslavljajo s križem in blagoslovljeno vodo tudi tiste otroke, katerih ni doma, ki so morebiti v službi v mestu ali pri vojakih, ki so daleč prek morja, da celo tiste, ki so v vichah. Blagoslov starišev gre čez hribe in doline in najde otroke, kjerkoli bivajo. Da, blagoslov starišev jih izdere iz prepada, v katerega jih je morda pahnil greh in strast. Naj stariši ne pozabijo na svoj blagoslov, tudi kadar pišejo otroku pismo.

Naj sklenejo vsako pismo z besedami: »Srčno Te pozdravlja in blagoslavlja Tvoj oče, Tvoja mati.«

Kedaj pa naj blagoslavljajo stariši svoje otroke?

1. Zjutraj pred molitvijo, zvečer po molitvi, ali pa vsaj po večerni molitvi. Tako bi naj otrok vsaki dan z Bogom začel iz z Bogom končal. »Z Bogom začni vsako delo, da bode dober tek imelo; z Bogom delo dokončaj, da prideš enkrat v sveti raj.«

2. Pred spovedjo. Primerno je, da si izprosi otroci od starišev odpuščanja in blagoslova, preden ga dobe od Boga po duhovniku.

3. Na dan prvega sv. obhajila. Ta dan je za otroke najlepši dan celega življenja. Prvikrat pristopijo k mizi Gospodovi ter zavžijejo pod podobami kruha Onega, ki je vir vsega blagoslova. Spodobni se, da jih ta dan blagoslovijo tudi stariši.

4. Na dan poroke. Raguel je blagoslovil mladega Tobija in svojo hčerko Saro in bila sta srečna v zakonu.

5. Istotako pa naj blagoslovijo stariši svojega otroka, če zapusti svet in gre v samostan, da se posveti Bogu. Slovesno in radostno potrdijo s tem stariši, da radi darujejo Bogu svojega otroka in ga posvetijo za službo božjo.

6. Kakor pa je blagoslovil stari Tobija svojega sina, preden je šel na daljno pot, tako naj blagoslovijo stariši svoje otroke, kadar se odpravljajo na daljno pot, ali v službo, ali v šole, ali k vojakom itd. Naj jih takrat priporočijo varstvu božjemu in angelu varihu, ker jih sami ne morejo čuvati.

7. Slednjič naj podelijo stariši otrokom svoj blagoslov na smrtni postelji. Očak Jakob je poklical svoje sinove k sebi, ko se mu je bližala smrt, in jih je blagoslovil. Tako naj stori krščanski oče, krščanska mati. To je pač najlepši čin, s katerim vzamejo slovo od svojih otrok. Pobožni grof Stolberg je ležal na smrtni postelji. Otroci njegovi in vnukeci so stali zajokani okoli njega. Eden izmed njih reče: »Ljubi oče, povejte še nam kaj lepega in svetega!« Nato povzdigne umirajoči grof svoje roke in oči proti nebesom in moli: »O moja ljuba Mati božja in Mati milosti in vi sveti angeli božji, obvarujte moje ljube otroke smrtnega greha! Obdržite jih v svoji milosti, vsegamogočni, trojedini Bog, Oče, Sin in Sveti Duh. Amen.«

O, kako svet in dragocen je tak blagoslov! Nikdar ne bodo otroci pozabili trenutka, kako sta jih umirajoči oča, ali umirajoča mati blagoslavljala na smrtni postelji.

* * *

Dragi stariši! Ob koncu vam pa povem še to-le: Niste morebiti bogati, ne bodete mogli zapustiti svojim otrokom velikega promoženja. Pa eno doto jim daste lahko vsi, svoj blagoslov; in zares je veliko več vredno, če ima otrok blagoslov brez bogastva, kakor pa bogastvo brez blagoslova. Kogar blagoslovijo stariši, tistega blagoslovi tudi Bog. Tako pravi sv. Ambrož. Dragi očetje, krščanske matere slovenske, zapomnite si to ter se ravnajte vedno po tem.

Premočni šnofec.

Po Mm. predelal A. I.

(Konec).

V hudi zimi so imeli učenjaki tistega mesta dovolj časa, sedeti za pečjo in reševati razna imenitna vprašanja, kakor na primer: Zakaj ima človek oči spredaj? Zakaj ima človek nos v sredini lica in ne na vrhu glave? Zakaj hodijo ljudje po nogah in ne po glavi? O takih rečeh so pri topli peči premišljevali veliki učenjaki.

In ravno tisto zimo so učenjaki bojda prišli do prepričanja, da se še da rešiti življenje tudi takemu človeku, ki so mu glavo odsekali. Ako bi namreč kdo odsekano glavo hitro zopet pritisnil na truplo in bi glava v veliki zimi primrznila k truplu, predno je še življenje zapustilo človeka, potem bi človek lahko zopet naprej živel. To so si trdili učenjaki, a dokazali svoje trditve se niso. Čakali so torej priložnosti, da bi poskusili, ali bi to res šlo, ali ne. In priložnost se jim je kmalu ponudila.

Dogodilo se je, da je bil ropar obsojen na smrt. Sodniki so sklenili, da mu odsekajo glavo, in potem poskusijo, ali bi se mu zopet prijela ali ne, ako bi mu jo kdo pritisnil na truplo.

In res, roparja peljajo na morišče in mu odsekajo glavo. A komaj se je glava ločila od trupla, jo takoj eden zgrabi in hitro posadi na vrat, na stolecu mirno sedečega trupla.

In glej čudo! Glava se takoj črstvo primrzne k truplu. Ropar vstane iz stoleca in se prav lepo zahvali človekoljubnim učenjakom, da so mu rešili življenje. Nato zapusti mesto, v katerem imajo tako ostre meče in pride v nekaterih urah v Miškotovo domovino. Miška najde v krčmi, kjer je radovednim pivcem kazal svoj krof in svoj navzgor zavihan nos, ki sta mu rešila življenje.

Roparju je bila zima. Zato se vsede k peči na klop, si vlije žganja po grlu ter začne pripovedovati, kako so mu glavo odsekali, ki je pa zopet primrznila k truplu. Vse ga debelo gleda in opazuje njegov skupaj zmrznjen vrat. To je bilo nekaj novega. Miškotov dogodek ni bil proti temu nič. Vse je pozabilo na Miškota ter je poslušalo le skupaj zmrznjenega tolovaja.

To Miškota tako razjezi, da sklene spremeni svoje življenje. Od zdaj zanaprej ni več lenaril in pripovedoval, kako se je rešil iz vislic, temveč si je začel poštenim potom kruh služiti.

A tudi ropar je prezgodaj hvalil dan.

V krčmi pri peči je bilo za njegov zmrznjen vrat pretoplo. Zmrzlina se mu začne tajati. In nesreča je hotela, da je eden izmed pivcev okoli ponujal svojo skatljico s šnofancem. Tudi tolovaj vzame šnofanca med dva prsta in krepko potegne v nos. Pa joj, nesreča! Naenkrat ga v nosu zažegeče in on kihne tako stašno, da mu primrznjena, a od toplote že itak razrahljana glava pade iz vrata prek stola v steno ter kiha naprej zaradi premočnega šnofeca, truplo pa se zgrudi na tla. Ker mu zdaj nihče ni več glave posadil na vrat, se je siromak moral preseliti v večnost.

»Pasja repa« — zakričali so pivci — »to je pač preštantano močen šnofec, ki ljudem celo glave trga!«

In marsikateri je sklenil ne več »šnofati« rekoč: »Šment, bi še kje jaz zgubil pri tem prahu svojo glavo; rajši pustim šnofec, kakor da bi mene zapustila moja ljuba glavca.«

»Hahaha«, se bode marsikateri nasmejal, ko bode to bral, »ta pa ta«. In jaz želim vsem vrlim bralcem, da bi jih šnofec tako močno žegetal, da bi dolgo kihali od smeha!

Marko Narobe.

(Kako so v Ptujju nemškutarja ozdravili.)

V Halozah je živel nek kmetič, pravili so mu Marko Narobe, ker je hotel drugačen biti, kakor ga je Bog ustvaril.

Ta Marko od početka ni bil Narobe, ampak pameten dečko. Vodil je po svojih stariših čedno kmečko posestvo: vse polno drevja, lepe njive,

lepe travnike, gaje, zale gorice in hleve polne ži-vine; in kar je posebno dobro: nič dolga.

V šolo Marko drugod ni hodil, kakor doma. Znal je brati, računati, pisati in nekaj nemški. To je pa že nekaj.

Marko se mora ženiti. Ker v mladih letih ni zavezil, kakor marsikateri, zato se oženi tudi dobro. Žena mu je odkritosrčna, delavna, pohlevna kakor golobičica, ubogljiva in držala je lepo domače šege. Vse jo je ljubilo in spoštovalo.

Marko je bil srečen, rad je ostal doma, pa pridno delal. Mir božji je bil pri hiši. Njegov najdaljši pot je bil v Ptuj, če je moral že na sejem, k davkariji, po trgovini, ali če je kaj vozil.

Na svetu pa ni tako dobrega človeka, da se ne bi pokvariti mogel. Vsake jabelke se lahko loti gnjiloba. Ni čuda, da je postal priden Marko Marko Narobe.

Znali so tudi gospodje v Ptujju, Slovincem vedno sovražni in zavidni, da je Marko v svoji občini najbogatejši, veljaven, pri važnih rečeh odločilen, merodajen, zato so pridno nastavljali mreže in zanjke, kako le bi tega ptička vlovili, da bi mogli potem z njim druge ptiče loviti.

Mnogim zanjkam je ptiček srečno ušel, a slednjič so ga vendar ujeli, Marko je postal zagrižen nemškutar.

Če je prišel Marko v Ptuj, recimo v krčmo, povsod so mu rekli: No, gospod Marko! v gospodsko hišico, v gospodsko; kaj li bote jedli, pili? — Postavljali so ga k prvim mizam, pred njim pokrivali mize, cekar, palico, klobuk odkladali. Lepo je bilo to, ali bila je zanjka.

Če je prišel Marko k uradam: h glavarstvu, k sodniji, ali k davkariji, povsod je čul: Gospod Marko! Kaj bo dobrega? — Vas moramo napraviti za župana, to zaslužite. Bogati ste, pametni ste, zali ste. Boljšega ga ni v vaši fari od vas.

Če je prišel Marko v Ptujju v štacuno, povsod so ga laskavo pozdravljali, se mu naklanjali, rekoč: Gospod Marko! s čim le vam smemo postreči? — Kam li vam naj to reč pošljemo?

Lepo je bilo vse, a bila je zanjka.

V Ptujju je dobil Marko marsikatero smodko, marsikateri glažek vina, ali frakelj likerja, ali v štacuni kako sladkarijo zastonj; ali bila je vse znana grda zanjka za nepredvidnega ptiča. Jako previdno so mestni lisjaki Marka lovili. Pravili so edni in drugi: Dragi prijatelj! nikdo vaše in naše narodne sreče tako ne želi, kakor mi; a znati vendar morate, pazite! Če človek hoče kaj postati in kam priti, mora breguše in slovenski jezik popolnoma sleči. Le z nemščino edino se pride naprej. Mislite le, da bi jaz bil to, kar sem, ko bi se držal slovenščine, s katero se nikamor ne pride. To ni nič! Proč s tem! To je še samo za hlapce in viničarje. Ako hočete vi kmeti do česa priti, je prvo potrebno: v šolah vse nemško; slovensko

tako znate. Ne verjamite vi vašim mašnikom. Oni vas motijo, drugače vas ne bi mogli strahovati. Poglejte učene nemške novine, naše knjige. Kako krasno! Pri vas samo siromaštvo.

Ponujali so mu blago nekateri na vero: Pri priložnosti boste že plačali. Počakamo! Počakamo! Saj nismo berači!

Lepe besede, a tudi lepa zanjka.

Hop! Marko je bil v zanjki! Postal je Marko Narobe, velik nemškutar.

Od zdaj je bilo doma vse drugače. Nikdo ni mogel kaj prav reči, še manj storiti. Če je kdo kaj rekel, je navadno Marko ugevarjal, ter se zadiral: tak se reče!

V kuhinji niso znale ženske več kuhati; obleka stare šege mu je bila smešna; domača šola, slovenske knjige, slovenska pisava, vse to mu je bilo neumno. Še cerkev in pridiga ga ni več veselila; ni bil odkritosrčen prijatelj ne sošedom, ne žlahti, še manj pa duhovnikom. Ni več tako pridno delal, v Ptuj pa vse prepogosto zahajal, je pozno v noč domov prišel, ali pa šele drugi dan. Včasih so ga na domu obiskali gospodje iz mesta in jih je imenitno pogostil.

Doma je izginil mir in blagoslov božji. Premoženje se je krčilo kakor sneg na solncu, a dolgovi so rastle kakor gobe v jeseni.

Žena je tu pa tam kaj rekla, in ga ljubeznjivo opominjala, a imel je celo kopico izgovorov. Pravil je, kako ga ptujski gospodje obrajtajo, kaj so mu vse obljubili, kaj bode dobil in kaj se vse nauči človek v Ptuju. To je mesto učenosti in bogastva. Tega ti, draga žena, niti zapopasti ne moreš. Tako je navadno pravil Marko.

Žena je odgovarjala navadno vse kratko in jedrnato, brez jeze. Rekla je navadno: To ti, veš, vse nič ni! Kmet si nikjer več ne pripravi kakor doma.

»Čas vse ozdravi«, pravi pregovor. Niso sicer vsi pregovori čisto resnični, a na Marku se je vendar ta uresničil.

Primerilo se je, da je imel Marko zopet posla na Ptuju. Tokrat pa hoče svojo ženo malo potolažiti in če bi bilo mogoče, tudi pridobiti za svoj posel, napravi se vrlo ljubeznjiv, ter ji reče: Nežika, danes pa greš tudi ti z menoj v Ptuj. Peš bova šla pa lahko in kupiva to in ono ter boš ob enem videla, kako mene ptujski gospodje obrajtajo, čislajo in koliko jaz tam veljam.

Ženi ni bilo všeč iti v Ptuj, vendar mu neče odreči, bila je preveč pohlevna in ubogljiva.

Gresta. Tje je bilo vse dobro, a nazaj smešno.

Ko prideta v Ptuj, pravi mož ženi: Čuješ! trudna sva obadva. Hajd na glaž vina, ali čes kavo? — Zasukneta jo v gostilno, možu že pre-dobro znano.

Dobro jutro! pozdravita oba. Hej! Kaj ste vi gospod Marko tu? Iz srca me veseli! Kaj li vam smem prinesiti? vpraša sladkobeseden krčmar.

A žena se ne zmeni za take pozdrave. Manj koga krčmarji pozdravljajo, boljše spričevalo in znamenje je za njega. Oddahnivši se v gostilni, gresta potem po ulicah naprej.

Tu naj bi kdo Marka gledal: Glava se mu suče na desno, levo, gori, doli, vsakega škrica pozdravlja, klobuk nosi bolj v rokah kakor na glavi: a žena gre ravno, ponosno, kakor da nobe-nega človeka na svetu ne potrebuje.

Hajd v štacuno!

Ha, dobro jutro! gospod Marko! Vi tukaj! Pokrite se, pokrite, lepo prosim! Dva mu klobuk na glavo pritiskata in roke ponujata. Kaj li vam smem prinesiti? Se vam poljubi štamperl slivovice? Seve zastonj?

Štacunar blago znaša, se ve, da le vam, prijatelj dragi, po tako nizki ceni, drugemu nikomur, niti bratu ne! Razumite! Žena stoji v kljub lepim besedam, kot ledeno mrzla. »Priliznjenih darov se varuj!«

Marko Narobe pravi ženi: Veš ti, še na glavarstvo moram, hodi z menoj. — Prav zaprav ni imel opraviti tam nič, a hotel je ženi pokazati, kako ga tudi velika gospoda čisla.

Potrka. Notri! Dela komplemente, da bi si lahko hrbet prelomil, a ni imel sreče. Gospodje v kanceliji so imeli dosti opravka. Tokrat je bilo vse mrzlo. Tedaj tu ni nič! Hajd naprej po mestu!

Prideta do lekarne (apoteke). Tu sicer nima opravka, niti znan ni, a malo na vrata polukati, to ne bi škodilo. Kdo ve, če si tukaj ne pridobim novih prijateljev!? — si misli Marko. Skozi steklena vrata Marko zija in se smehlja lekarničarju. Ta lekar pa je bil muhast. Marko je ravno na pravega zadel. Lekar mu s prstom namigne naj stopi notri.

Glej žena! Ta gospod me že tudi poznajo, notri bi moral iti. Greš z menoj? Ne! reče žena. Lekar ga jako prijazno sprejme in pravi: Morebiti se poljubi štamperl višnjevca?

Prosim lepo, reče Marko.

Lekar nataka, — pa ne samo višnjevca, ampak tudi »ričinos« vmes.

Marko nagiba in kaže vun ženi, a ta jezno odkimavljje. Hočete še jednega? vpraša lekar.

Prosim, prav lepo! reče Marko. Lekar toči višnjevca in vmes pridno ričinos.

Marko vesel izpije, se globoko pokloni in zahvali, ter ženi zunaj pravi: No, zdaj vidiš, koliko jaz v Ptuju pri gospodi veljam.

Slepijo te, slepijo! pravi žena. Da mi kdo zastonj ves Ptuj da, ne bi hotela. Kar si človek pošteno pridela in pošteno pridobi, to nekaj velja, vse drugo nič. Žena je bila po mislih in dejanju

mož, a nje mož nora šlapa. Marko in žena naložita kupljeno blago in se napotita domov.

Žena je prav imela, ko je rekla možu: Tebe slepijo, za norca spredi in zadi imajo, a ti imaš škodo. Višnjavec ni imel dobrih nasledkov, ker je bil pomešan z »ričinusom«. Moža začne po potu griziti in šrajfati, da je bilo joj. Pri vsakem grmu in jami išče zavetja. Žena v enomer čaka in ne more naprej. Takih postaj je bilo najmanj dvajset na celem potu. Komaj prideta domov.

Višnjaveva dišava mine in se spremeni v jako neprijetno vonjavo.

Marko je vesel, da je doma in pa, da je tema, da ga nikdo ne vidi; žena pa ga izdala ne bo. Nocoj neče Marko z nikomor nič imeti, še z imenitnim ptujskim gospodom ne, ki ga je iskal doma; niti tistega oblačila neče več imeti na sebi, ki ga je v Ptujju imel. Še tisto noč se ves preobleče in sleče se Marko Narobe iz nemškutarjenja.

Drugi dan mu skuha žena črno kavo, ter mu reče lepo pohlevno: Mož, meni se močno zdi, da te vsi ptujski gospodje za norca imajo.

A on na to: Žena, od danes nikdar več!

Marko je postal zopet dober in pošten Slovenec, priden kmet zvest rodu svojemu in ženi.

L. J.

Razne novice in druge reči.

Iz Sevnice ob Savi. Pregovor pravi: Dobro delo se samo hvali. In res je tako! Glejte, kako se je ta ptujski priliznjeneček »Štajerc« vsiljeval v naš kraj, vedno so ga vračevali nazaj, pa le ni nič porajtal. Celo prvo leto je hodil žalostno okoli nas. A ob koncu leta, ko je videl, da ga nihče ne mara pod streho, potegnil je kapo na oči, pa jo je popihal brez slovesa v Ptuj k svojim botrom. Kaj pa »Naš Dom«? Komaj je izšla prva številka, že se jih je več oglasilo za list, s katerim je vsakdo prav zadovoljen. Tako le naprej, pradrugi občani, kmetje, kmetiški fantje in sploh delavski stanovi, prebirajmo radi naše domače, odkritosrčne slovenske časnike in jih tudi drugim priporočajmo. Pustimo pa priliznjene kramarske liste! Vsak naročnik naj gleda, da pridobi še enega ali več novih naročnikov. Tako se bomo potem še enkrat videli v »Našem Domu«. Ti preljubi »Naš Dom« pa razvedri naš um, da si bomo mi kmetje v resnici postavili dom, na kojem bomo mi gospodarji, ne pa naši nasprotniki. Poučuj nas, mi bomo pa tvoji zvesti naročniki. Posavski.

Iz Pliberka na Koroškem. Spoštovani gospod urednik! Čital sem v prvih številkah »Našega Doma« mnoge priske pozdrave, ki so došli Vašemu mlademu listu iz raznih krajev Spodnje Štajarske. Sprejmite v vrsto svojih štajarskih pozdravljalcev tudi svoje koroške brate. Kakor po štajarskih, tako je tudi po slovenskih

koroških kmetih razstegnil svoje ostre in dolge kremplje zviti »Štajerc«, da bi tudi te privlekel v svoje pogubno žrelo. Svoj strup je vлил v kri že marsikateremu koroškemu kmetu. Da ozdravis te zastrupljene rane, zagledal si, ti »Naš Dom«, beli dan in se napotil iskat tudi izgubljenih ovčic. Tudi k nam na Koroško si si upal priti opravljati svoj potreben poklic. Zato ti tudi vsi dobri za vero in dom goreči Korošci z radostjo podajamo roko in z največjim veseljem te sprejmemo v svojo sredino, želeč ti največ vspeha med nami. Za danes le pozdrav; v naslednjih številkah pa bomo malo potipali na rebre tvojemu »štajerskemu tovarišu«. Tebi pa še edenkrat kličemo z znanim koroškim pozdravom: »Bog te sprimi!«

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Dragi naročniki »Našega Doma«! Poglejmo nekoliko v naše kraje. Prav mnogo mladeničev in deklet je že pristopilo k bralnemu društvu, da dobivajo potrebnih časopisov, kakor je »Naš Dom«. Skoraj pri vsaki hiši naše župnije se že čita. Pa žal, da ima tudi ptujska krola nekoliko pristašev. Eden takih je neki mlinar, kateri se po benediški dolini spreha in »Štajerca« prebira. Pa ne mislite si, dragi naročniki, da je to benediški rojak; ampak se je priselil iz sosedne fare. Drug pristaš je kraljevski podžupan, kojega imena v »Našem Domu« še sedaj nočemo imenovati. Nekaj jih je še v Štangrovi, Ihovi ter na Dervanji, katere bomo primerno pokrtačili, ako se ne poboljšajo. Mi pa, benediški mladeniči, stopimo na noge ter prav pridno razširjajmo »Naš Dom« in »Slovenski Gospodar«! Proč pa s »Štajercem«!

Benediški mladenči.

Pri Sv. Mohorju pri Rogatcu se je prikazal plesnjivec na grozdju. Vinogradniki, pozor! Kdor si ve pomagati, naj si hitro pomaga, ker vsa pomožna sredstva bodo sicer prepozna. Primerno žveplanje še bo najhitreje pomagalo; a ne tako, da bi se žveplo sipalo kupoma na grozdje, ker bi imelo potem vino po žveplu okus.

Ciril-Metodovi kresovi v Jarenini so bili letos jasen dokaz, kako lepo napreduje med našimi mladeniči krščanska in narodna zavest. Mladeniška zveza našega bralnega društva je oskrbela tri krasne kresove v predvečer goda sv. bratov. Na Vajgnu so se v čarobni luči lesketale velike začetnice C I M, na Jareninskem vrhu je krasen križ rarsvetljeval temno noč, pri Sekolu v Gačniku pa je jako ličen kres sestavljal besedo: Slava! Na vseh treh krajih so mogočno gromeli topiči, vmes pa je odmevalo po naših ljubeznjivih vrheh in dolinah navdušeno narodno petje mnogostevilno zbrane vrle naše mladine. Opazili smo tudi več manjših kresov v Jarenini, v sosesčini smo videli kresove pri Sv. Jakobu, Št. Ilju, pri Spodnji Sv. Kungoti in v Svičini. Slava vrlim slovenskim mladeničem, ki so tako lepo počastili naša slovanska

apostola! Bog daj, da bi enako ognju kresov tudi v srcu vseh obmejnih Slovencev mogočno plamtela ljubezen do sv. cerkve in do maternega slovenskega jezika, kakor je gorela v srcih sv. Ćirila in Metoda!

„**Naš Dom**“ šteje v Jarenini že blizu 40 naročnikov, s »Slov. Gospodarjem« vred že 120, kmalu še jih bo več. Vsak kdor izve zanj, ga z velikim veseljem sprejme v svoj dom, dobro vedoč, da ta vrli mladi boritelj v resnici podpira kot mogočni steber naš slovenski dom, lažnjivi nemškutarski »Štajerc« pa ga le podira. Kako bi tudi mogel podpirati naš slovenski dom, ko pa hoče iztrgati iz srca našega ljudstva sv. vero — zato v vsaki številki napade nekaj duhovnikov — ob enem pa jim tudi vzeti ljubezen do maternega slovenskega jezika, zakaj vsi Slovenci vemo, da izdajatelji »Štajerca«, ptujski nasprotni trgovci, silno delajo na to, da slovensko ljudstvo ne dobi niti ene slovenske meščanske šole. Ptujski Ornig je dosegel, da dobi Ptuj nemško meščansko šolo za dekleta — to bo dvajseta taka nemška šola na Štajarskem, ubogemu slovenskemu ljudstvu pa ne privošči niti ene slovenske meščanske šole. Strašno je Ornig delal na to, da te šole ne dobimo Slovenci, in sedaj še naj kdo reče, da »Štajerc« dela za korist našega ljudstva! Kdor bi to trdil pri tako jasnih nasprotnih dokazih, — temu je res že pamet zavrela. Zato širimo »Naš Dom«, da posije pravo luč v vse tiste kraje slovenske, kjer leščerba »Štajerc« širi temo, da naše ljudstvo ne more videti in spoznati svojih najhujših sovražnikov.

V župniji Sv. Štefana pri Žusmu je dne 12. julija strela udarila v tukajšnjo kaplanijo, je deloma porušila dimnik, okraspala stene in si izvolila pot skozi zid v zemljo. Večje škode ni naredila. Orgljar Jožef Žlender, ki mora začasno stanovati v kaplaniji, bil je v sobi, pa se mu ni nič žalega zgodilo. — Drugi dan, v soboto, predpoldnem je nastal ogenj pri posestniku Matiji Krofel blizu podružnice sv. Ane na Babni gori, in je popolnoma vpepelil hišo in gospodarsko poslopje. Ljudstva je sicer mnogo prihitelo na kraj nesreče, pa ni bilo mogoče nič braniti, ker v bližini ni vode, pa tudi ne potrebnega požarnega orodja. Posestnik je bil zavarovan. Uzrok požara je neznan. To je že tretji letošnji požar v župniji.

Kmet z gospodom, gospod s kmetom — tako smo pisali v zadnji številki »Našega Doma« in pojasnili, kako to mislimo. To pa ni prav kranjskemu bratcu Štajercčevemu in zato pravi: »Kaj hoče kmet z gospodom? Gospod bode kmeta vedno izkoriščeval in ga opeharil, ker je bolj zvit in neodkritosrčen.« Te besede so hudo razžaljenje za vse slovenske rodoljube in ko bi mi kaj takega zapisali, bi nastal grozen krik, da smo obrekovalci, hujskači, puntarji in Bog ve, kaj

še. Vendar pa Rodoljubu (po domače Rodolumpu) tudi moramo dati prav. Tisti, ki je one besede zapisal, nosi tudi gosposko suknjo in je torej gotovo na samega sebe mislil. Znano je pa tudi, da ima pri Slovenskem (reci: nemškutarskem) Narodu in Rodoljubu veliko besedo človek, ki je nekda po Štajarskem žlice in suknje kradel, potem pa je zato kašo pihal. Če imata »Rodoljub« in »Narod« okoli sebe »zvite in neodkritosrčne« pa tatinke gospode, jima to privoščimo, pa iz tega še ne sledi, da bi bili vsi ljudje v gosposki suknji takšni. Mi poznamo mnogo poštenih gospodov učiteljev, uradnikov, dohtarjev, duhovnikov itd. Pač res, kakšen je kdo sam, za takšne ima tudi druge ljudi.

Ukaz je ukaz. Duhovnik in častnik se snideta pri kosilu. Bil je petek; med obema se je pričel naslednji razgovor: »Zakaj ne jeste mesa?« Duhovnik: »Dovolite mi vprašanje: zakaj nosite sabljo?« »Ker je vojaški ukaz.« Duhovnik: »Ob petkih se zdrži mesenih jedi, je ukaz cerkve.« Vojak: »Morda ni meso v petek dobro, da ga nočete jesti?« Duhovnik: »Ali ne obsodite svojih vojakov h kruhu in vodi, ako so kaj zagrešili? Zakaj se to godi?« »Da se jih kaznuje.« »Mi moramo biti tudi kaznovani, ker smo grešili zoper Boga. Tako se glasi ukaz.« »Toda postiti se, je zoperno težko. Zakaj ne daste telesu, kar potrebuje?« »Zakaj nosite težko čelado?« »Zapovedano je, in sploh nas čelada varuje udarcev sovražnikovih.« »Post nam je zapovedan in nas varuje napadov hudobnega duha.«

Pogorela v vlaku. Iz Berolina poročajo: V osebnem vlaku Berlin—Stetin se je dogodila te dni grozna nesreča. Iskre iz lokomotive so priletele v neki kupé in zažgale obleko neki 18-letni dami. Dekle je radi groznih bolečin skočilo skozi okno in obležalo na tleh s polomljenimi udi. Sopotovalci, ki so opazili to, dali so strojevodju potrebno znamenje, vsled česar je isti ustavil vlak in ga vodil nazaj do mesta, kjer je ležalo dekle, katero so pobrali in je oddali v bolnišnico, v Eberswaldu, kjer je dekle kmalu za tem umrlo.

Strela je udarila v podružnično cerkev sv. Ožbalta blizu Sp. Dravograda 5. t. m. ob 3. uri popoldne. Razbila je zvonik in poškodovala orglje, da niso za nobeno rabo. Tudi mnogo drugih reči je uničenih. Škoda je velika.

Kača domača žival. V Braziliji se rabi kača kakor domača žival. Ta kača nekake »Boa« vrste, je dolga nad 3 m. in debela kakor moška pest. Na trgih v Rio de Janeiro, Pernambuco, Bahia itd. prodajejo take kače po 1 do 1 in pol dolarja. Boa je človeku popolnoma neškodljiva. Prespava ves dan in začenja še-le zvečer laziti po vsej hiši in iskati podgane. V hitrem skoku jej skoči za vrat in jej zlomi zatilnik. Ta kača se tako udomači, da sama prihaja domu iz hišne okolice.

„Fihpos“. Modri »Štajerc« je v zadnji številki »Našemu Domu« izmislil priimek »Fihpos«. No, kaj je »Fihpos« ali živinski list in zakaj se potrebuje, ve vsak kmet. Če hočeš na priliko vola gnati na sejem, moraš imeti s seboj »Fihpos« ali živinski list. Enako si je tudi »Slov. Gospodar« moral za »Štajerca« dobiti »fihpos«, da ga kaže slovenskim kmetom in to je »Naš Dom«. Vprašamo sedaj: če je »Naš Dom« »fihpos« kaj je potem »Štajerc«, katerega goni okoli? Ptujski klujucek, ali si zadovoljen? Mi smo zadovoljni.

Ljubljanski „Rodoljub“, ki dela imenu rodoljub največjo nečast, je v zadnjem času začel tudi pogosto pisati o štajarskih razmerah. Kakor vse v njem, so tudi štajarske novice ali zlagane ali pa strašno neumne. »Rodoljub« je otrok liberalnih kranjskih advokatov, zato se mu smeje svet, kadar govori, da je za kmeto blagostanje. Liberalen advokat, pa kmeto blagostanje, to spada skupaj kakor ogenj in voda. »Rodoljubček«, ti lahko farbaš liberalne kranjske kmete, štajarski kmetje pa so za tvoje neumne kvante prebrihtni. Najboljše pa bo, ako kmete sploh pustiš pri miru ter rajši izprašuješ vest svojim očetom, liberalnim advokatom.

„Rodoljub“ ni resnicoljub. »Rodoljubček« je v svoji kranjsko-liberalni oholosti napadel tudi vrlega zdravnika kozjanskega dr. Jankoviča. Napad je bil lažnjiv, kajti v zadnji številki je moral »Rodoljub« prav ponižno prinesiti popravek, ki se glasi: »Ni res, da plačuje okrajni odbor okrožnemu zdravniku v Kozjem dr. Fr. Jankoviču »v slučajih uboštva« zdravila in ordinacijo. Res pa je, da dobiva dr. Jankovič za zdravljenje ubogih plačano

samo postavno taksirana zdravila, o čem se lahko vsakdo prepriča. Za okrajni odbor v Kozjem, dne 1. julija 1901. Tomažič, načelnik; Mihael Horvat, J. Kunej, J. Bovha, odborniki.« »Rodoljub« jo je tukaj za svojo nesramno laž enkrat pošteno skupil.

Nemški uradniki in politika. Predsednik šulferajna v Slov. Bistrici, tega bojnega društva, ki nam vsiljuje nemške šole, je c. kr. adjunkt Felajzen, odbornik pa c. kr. kanclist Šuln. Nemški uradniki niso zaradi tega v naših krajih, da bi sodelovali v bojnih družtvih, katerih delovanje je proti Slovincem naperjeno!

Kedaj bode konec sveta? Znani Falb je prorokoval, da bode konec sveta l. 1899, a to se ni zgodilo, angleški pastor Grenbill trdi, da bode konec sveta l. 1930. Popolnoma drugega mnenja so nekateri prirodopisci. Buffon trdi, da bode zemlja zmrznila in potem propadla. To bi se zgodilo v 90.000 letih. Bruithnisen trdi ravno nasprotno, da bo zemlja propadla vsled neizmerne vročine, kar bi se zgodilo v 61.877 letih. Tretji učenjak Olbers trdi, da bodo zemljo uničile velike povodnji, a to bi se zgodilo tekem 220 let. Tako različna je veda »učenjakov« o koncu sveta. Druzega menda ti učenjaki ne vedo, kakor da bodo oni težko doživeli konec sveta.

Časopisi in bolezni na očeh. Postavodajalni zbornici v New-Yorku je predložen načrt zakona, po katerem naj se ondotne časopise prisili, da se tiskajo z večjimi črkami, kakor doslej. Povod temu načrtu zakona so newjorški zdravniki, ki trde, da se radi premalega tiska časopisov širijo po New-Yorku očesne bolezni.

Posojilnica v Mariboru

o d d a 6 1-1

službo hišnika

v „Narodnem domu“

Prošnje za podelitev službe vložijo naj se do 20. julija t. l.

Kot učenca za tiskarstvo

sprejme takoj tiskarna sv. Cirila v Mariboru 14 let starega, zdravega in krepkega fanta, ki je dovršil z dobrim vspehom vsaj drugi razred meščanske šole ali pa drugo gimnazijo. Učiti se mora 4 leta ter dobi prvo leto 2 K, drugo 3 K, tretje 4 K in četrto 5 K na teden plačila. Za hrano in stanovanje morajo skrbeti stariši.

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S. Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajarskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno ravnopravnost Slovencev in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

Najcenejše ^{5 8—2}

dobro in sveže špecerijsko blago, kakor sladkor, kava, riž, ogrska pšenična moka, — potem tudi grablje, vile, lopate, jerbasi i. t. d. se dobe v trgovini **J. Sirka**, poprej **Holasek**, **Maribor**, glavni trg, rotovž.

Lepo izrezljane križe,

okvirje za podobe, svečnjake, ali kaj drugo po želji iz lesa izrezljanega, vse po nizkej ceni izdeluje **Peter Skaza v Zrečah** pri Konjicah. 3 8—3

KUVERTE

s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila
v **Mariboru**.

Rodoljubi! Mladeniči! Širite „Naš Dom!“

Na delo rodoljubno!

LOVRO POKORN,
svečar v **Celji**, Gledališke ulice 3,
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svoje
fine sveče ●
iz garantirano
čebelnega voska.
2 4—3 Nizke cene!
Točna postrežba! Vestno delo!

Tiskarna sv. Cirila Maribor

koroške ulice št. 5

Tisk in zaloga
„Slovenskega Gospodarja“
in „Naš Dom“.

Tisk
„Südsteirische Presse“
in „Voditelja“.

z najboljšimi stroji
in najnovjšimi črkami
oskrbljena, prevzame vse
v nje stroko spadajoče
reči:

Tisk
„Cerkv. uradnega lista“,
Uradnih listov
c. kr. okrajnih glavarstev
Celje in Brežice.

Za urade, odvetnike in notarje: Vsakovrstne formulare, tabele, pooblastila, blankete, ekspenzarije, pobotnice itd.
Za trgovce: Cenike, okrožnice, račune, fakture, memorande, naznanila, priporočila, vožne liste, pisma, vizitke, kuverte z naslovom, dopisnice itd.
Za hotele in gostilnice: Jedilne liste, etikete za steklenice, račune za natakarje, knjige za vknjižbo ptujcev itd.
Za založnike: Knjige, brošure, časopise, strokovne liste, slavnostna pisma, imenike za knjižnice itd. itd.
Za razne korporacije in društva: Pravila, letna poročila, pesmarice s sekiricami, pristopnice za člane, vabila za veselice in ples, diplome, plačilne knjižnice, blagajniške knjige itd.

Vsakovrstne tiskovine:

Lepake
vsake vrste in velikosti,
poročne liste, osmrtnice,
spominske liste,
vizitke itd.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za kn. šk. župnijske
in občinske urade,
za krajne šolske svete
in šole.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za posojilnice,
o. kr. bilježnike,
za odvetnike in
zasebnike.

Brzobjavni naslov:
Cirilova tiskarna Maribor.

Čehova št. poštnega hranil. urada 825.010.